چەند ڕێنموییەک بۆ

بوك و زاواى

موسوڵمان

ئامادەکردنی

باوکی ئاوارە

شەشەم چاپ

2012

چەند ڕێنموییەك

بۆ

بوك و زاوای مسوڵمان

ئامادەکردنی

باوکی ئاوارە

شەشەم چاپ

٢٠١٢

ناوی: چەند ڕێنموییەك بۆ بوك و زاوای موسلمان

بابەت: كۆمەلایەتی

نوسەر: باوكی ئاوارە

وەرگێر: ×

پێداچونەوە: نوسەر

كۆمپیوتەر: نوسینگەی MOM ٢٦٤٨٩٠٧ /٠٦٦ N

پاك نوسكردن: زیوەر ئەنوەر

چاپخانە: تازە

چاپی: شەشەم ٢٠١٢

تیراژ: ٣٠٠٠ دانە

ژمارە: ﴿٧٢﴾

نرخ: ١٥٠٠ دینار

بۆ: فرۆشتن و بلاوكردنەوە: M / ٠٧٥٠٤٦٧١٣٩٤

بۆ: هونەركاری وچاپكردن: M / ٠٧٥٠١١٨١٩١٩

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی كتێبخانە گشتییەكان ژمارەی سپاردنی ٩٢٢ ی ساڵی (٢٠٠٧) ی پێدراوە

بسم الله الرحمن الرحيم

• پێشەكی

الحمد الله رب العالمین، والصلاة والسلام على قائدنا و مقتدانا محمد صلى الله عليه وسلم.

وبعد:.....

- جیهانی جنس، جیهانێكی كاریگەرو فراوان و گرنگی ژیانی مرۆڤە و، پەیوەستە بە بەختەوەری و تاڵی ژن و مێرد.
- هەبوونی ڕۆشنبیری جنسیش، پێویستی زۆری گەنج و لاوی موسڵمانە.

ئیسلامیش ئاڕاستەكاری شارەزا بوونیەتی لە ژێر پەردەی داوێن پاكی و عیفەت و نەبزواندن و وروژاندنیدا.

جا دانانی كتێب لەسەر ڕوون كردنەوەی مەسەلەی جنس لە ژێر ڕۆشنایی

ئایەتەكانی خواو فەرموودەكانی پێغەمبەرﷺ و وتەی زانایان، خشتێكی دیواری بانگەوازی ئیسلامی تێك هەڵكێش دەكات، گەنج و لاوانیش لە لیتاوی چڵێسی جنسی ڕزگاری دەكات و، ڕۆشنبیریەكی جنسی پاكیان پێ دەبەخشێت.

چونكە لەبازاڕەكاندا چەندەها كتێب هەن، كە بەئاڕاستەی ماسۆنیەتی ڕووخێنەری ڕەوشت و ئاكاری بەرز و نوسراون، كە باسی جنس دەكات بەمەبەستی دەست تێكەڵ كردنی ناڕاست بۆ كوڕو كچ و بلاوبوونەوەی زیناو لادانی گەنجەكان و وروژاندنی جنس لە نێوان گشت چین و توێژێكدا.

- جا بۆ ئەوەی گەنج و لاوەكانمان بە كوڕ و كچەوە نەكەونە تەڵە و فێڵیان و، بە هەڵە لە مەسەلەی جنس تێنەگەن، بەندە ئەم

نامیلکەیە دەخاتە بەر دەستیان، کە باسی مەسەلەی جنس دەکات لە ژێر تەوجیهاتی قورئان و سوننەت کە، ڕاشکاوانە هەندێ شت وتراوە، کە پێویستە باس بکرێ، تا بە شێوەیەکی ڕاست و عیفەت، ڕۆشنبیری جنسی وەربگرین.

دیارە ئیسلامیش کە گرنگی بە هەموو بوارەکانی ژیانداوە، بەهەمان شێوە گرنگی یەکی زۆری بە ئادابی جنس داوە و بە ڕاشکاوی و بە بێ پەروا باسی کردووە.

هەروەها پێشینەی ئێمەش کتێبیان داناوە و بە ڕاشکاوی (صراحە) و بێ پەروا لەسەریان نوسیوە، وەك ئیمام ئیبن حەزمی ئەندەلوسی رحمه الله لە کتێبەکەی (طوق الحمامـة)و، (إبـن قـيم الجـوزی) رحمه الله لە کتێبەکەی (روضـة المحـبين) دا باسیان کردووە.

لەبەر ئەوەی خوێنەری بەڕێز بە لاتەوە نامۆ و (صـدمە) نەبێ، کەلەم نامیلکەیە بەڕاشکاوی باسی پەیوەندی جنسی ژن ومێرد کراوە، تۆمەتی خراپیش مەدەنە پاڵمان و گازاندەمان لێمەکەن، چونکە ئەوەی لەم نامیلکەیە دا باس کراوە، دەرهێنراوی گیرفانی خۆمان نیە، بەڵکو بەڵگەی قورئان و فەرمودەی پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم و وتەی زانایان پاڵپشت و پتەو کردنیەتی.

لە خوای بەخشندە داواکارم هەموو بوك و زاوایەکی موسڵمان بەیەك شاد بکات و، بەختەوەری ژیانێکی ئیسلامیان پێ ببەخشێ، بە هیوای وەچەو نەوەیەکی پەروەردەکراوی ئیسلامیی.

پاشان لە ئێوەش داوام وایە لە دوعای خەیر بێ بەشمان نەکەن.

باوکی ئاوارە

سلێمانی ١٩٩٦/١/٨/

شەوی یەکەمی
بەیەك گەیشتن.

یەکتر ناسین و خۆشەویستی و دەر بڕینی دوو دڵ.... دوو عاشقی یەکتر.... بوك و زاوا، جیهانێکی سەیر و سەمەرەیە و حەساس و غەریب و ناسکە و تابلێی هەستیارە.

لەم شەوەدا دووکەسی نەناسراو یەکتر دەناسن، چرای سەرەتای بەختەوەری ژیانیان دا ئەگیرسێنن، بە هیوای ڕۆشنکردنی خۆیان و دەوروبەریان.

جا بۆ ئەم مەبەستە لێرەوە باسی چۆنیەتی هەڵسو کەوت و مامەڵەی دروستی بوك و زاوا دەکەین، لەم شەوە بێ وێنە و حەساسەی دیاری کەری خۆشەویستی دا، ئەویش لەژێر ڕۆشنایی و

تیشکی ڕێنمویی یەکانی پێغەمبەر ﷺ و هاوەڵە بەڕێزەکانی و زانایان و زانستدا.

بە شێوەیەکی عیفەت و دوور لەبەڕەلایی بەد ڕەوشتی، بۆ ئەوەی بوك و زاوای موسڵمان، کە لە ژوورێکی ڕازاوەی ڕەنگاو ڕەنگی دلڕفێن کۆدەبنەوە بەبەر چاو ڕۆشنی و شارەزایی و ژیرانە ڕۆژ بەسەر شەوەکە بێنن و، بتوانن شیلەی گوڵاڵەی یەکتری بمژن.

جا بۆ ئەم مەبەستە چەند ڕێنمویی و تەو جیهاتی گرنگ دەخەینە بەر دەست، کە پێویستە بوك و زاوا، پەیڕەوی بکەن و لەخۆیان بهێننە دی.

* * *

نوێژ کردنی بوك و زاوا

هەر لەو کاتە بوك و زاوا خودا حافیزی لە خزم و کاریان دەکەن و، دەچنە ژووری ڕازاوە و ڕەنگاو ڕەنگی جیهانی سەرەتایی ژیانی بەختیاری، واچاکە هەردووکیان نوێژی بوك گواستنەوە (صلاة الزفاف) بکەن.

تا ڕوون بێتەوە، کە ژن و مێردایەتی تەنها چێژ و شادیەکی کاتی نیە، بەڵکو بەجێهێنانی ئەرکێکی دینی خوایەو پێکهێنانی خێزانی ئیسلامیە.

عبدالله ی کوڕی مسعود ﵁ ئامۆژگاری پیاوێکی دەکرد، کە کچێکی مارە کردبوو، پێی ووت: گەر شەوی زاوایی، بوك هاتە لات، پێی بڵێ: بادوو ڕکات نوێژت لەگەڵدا بکات و تۆش بڵێ: (اللهم

بارك لي فی اهلي وبارکهم فی، اللهم اجمع بيننا ما اجمعت بخير، وفرق بيننا اذا فرقت بخير)[1]

هەروەها پێغەمبەر ﷺ دەفەرموێ: (اذا تزوج ادحكم امراة فليأخذ بنا صيتها ويسم الله عزوجل، وَلْيدعُ بالبركة وليقل اللهم اني اسألك من خيرها وخير ما جبلتها عليه، واعوذ بك من شرها وشر ماجبلتها عليه)[2].

واتە: گەر یەکێك لە ئێوە ژنی هێنا و گواستیەوە، با لە ژوورەوە دەست بە نێوچەوانیدا بهێنێ و ناوی خوا بێنێ و داوای خێرو بەرەکەت بکات و، بڵێ: خوایە داوای خەیرو خۆشی و چاکی خوڕەوشت و ڕەفتاری ئەم ئافرەتەت لێدەکەم، هەروا پەنا بە تۆ دەگرم لە خراپە کاری و خراپەی ڕەفتاری ئەو.

* * *

[1] - ئەبو داود ڕیوایەتی کردووە بە پلەی(حسن).

[2] - بوخاری و ئەبوداودو غەیری ئەوانیش ڕیوایەتیان کردووە.

لاواندنەوەو قسەی خۆش

- شاراوە نیە کەلەشەوی یەکەمدا، ئافرەت هەست بە غەریبی وترس وشەرمێکی زۆر لە زاوا دەکات، لەبەر ئەوەی ڕێنموییەکی ڕاستەقینەی کە ئیسلامی نەکراوە ولەلایەن دایکەوە، کەئەمە ئەرکی سەرشانیەتی، کە لەبری ئەوخەڵکێکی تردەسەت دەکەن بەهەڵە تێگەیاندنی.

- شەوی یەکەمیش حەساسترین و دەقیقترین دیاریکردنی خۆشەویستی بوك وزاوایە، لەبەر ئەوەی هەڵس و کەوت ومامەڵە و ڕەفتار لەم شەوەدا، پێویستە زۆر بەوریایی و هێمنی و لەسەر خۆیی بێ.

- پیاوی موسڵمانی ژیرو لێزان و ڕۆشنبیریش ئەو کەسەیە، کە زۆر بەسۆز و

عاتیفە وخۆشەویستیەوە، پێشوازی لەم دڵ ناسك وترساو شڵەژاوە دەکات و، بەنەرم و نیان ترین شێواز ڕەفتاری لەگەڵ دەکات.

- لەکۆمەڵگەی ئێمەدا بەگشتی، زۆربەی پیاو (زاوا) لەبەر تێنەگیشتنیان و، لەبەر نەبونی ڕۆشنبیریەکی جنسی لەم شەوەدا، توشی دوو هەڵەی سەرەکی وبنەرەت دەبن کە:

١- هەموو خەم وگرینگیەك لەلای ئەو، تەنها لادانی پەردەی کچێنی یە.

جا بەهەر ڕێگەو وەسیلەو شێوازێك بێت، کەئەمەش دەبێتە هۆی بوونی پەیوەندیەکی وشك لەنێون یەکتریدا.

٢- زاوا بەحوکمی واقیعەوە، وا لە بوك چاوەڕێ دەکات، کەئەم کارە قەبوڵ بکات و، پێی ڕازی بێت بەبێ پیادەکردن و پەیڕەو کردنی پێشەکیەکانی سانا لادانی پەردەی کچێنی.

- جا ئەگەر كەسانی گەمژە، ئەم دڵ ڕەقی وتوند و تیژیەیان پێ پیاوەتی (رجولە) بێت لەگەڵ ئەم ئافرەتە خاوەن شەخصی یەتە، ئەوا بەپێچەوانەوە ئیسلام نەرم ونیانی ورەفتار چاكی لەگەڵ ئافرەت، بەتایبەتی لەم شەوەدا بەپیاوەتی دادەنێ.

* * *

چەند ڕێنموییەك بۆ بوك و زاوا

• **زاوای بەرێز:**

دوای ئەوەی نوێژەكەتان ئەنجام داو، دوعای خێرت كرد بۆ ڕەواندنەوەی ترس و بیم و شەرم لە دڵی بوكەكەدا، وا باش و چاك و گونجاوە، كە قسەی خۆش و وتەی شیرین و خۆشەویستی خۆتی بۆ دەربڕی.

هەروا ؟

باسی جوانی و شۆخ و شەنگی و ڕازاوەیی ئەوی بۆ بكەی و بە ناوی كورت كراوە وەك نازێك بانگی بكەی.

باسی هیوار ئاوات و ئامانجی ئایندەتان بكەیت.

باسی خێزانی بە ختیار و جگەر گۆشەو بینایی چاو بكرێ، كە چۆن دەبنە ڕۆشنكەرەوەی ماڵتان لەكاتی قسە كردن نەكەی دەست بۆ هیچ شوێنێكی تر درێژ بكەی، یان یەكسەر ماچی بكەیت و شوێنی خۆت بگۆڕی و بچێتە تەنیشتیەوە.

نەكەی پەلەو خێرا بكەی بۆ جووت بوون، چونكە ئەم ڕەفتارە پڕ لەناكاوانە، كار دەكاتە سەر دەروونی بوك و، ئامادەی تەواوی تێدا نایەتە دی، كە كۆسپ و لەمپەر دروست دەكات.

وەك ئیمام (إبن قيم الجوزي) رحمه الله لە كتێبی (روضة المحبين) دا دەگێڕێتەوەو دەڵێ: ئەبو بەكری كوڕی محمدی كوڕی مهدی بۆی باس كردووم، كە یەكێك لە پیاوە ناو دارو گەورەكانمان لە بەغدا، كچێكی بینیوە خۆشەویستی كەوتە دڵیەوە.

جا داخوازی دەكاو دەبێتە خێزانی، لەیەكەم شەوی زاوایدا بەبێ هیچ پێشەكی و قسەو وتەی شیرین و لاواندنەوە، بە نیازی جووت بوون یەكسەر چو بۆلای بوكەكە.

بەڵام بوكەكە دەبینێ (زەكەری) پیاوەكە گەورەیە، یەكسەر لەبەر دەستی هەڵدێ و ناگەڕێتەوە لای.

ئابەم شێوەیە پەلەكردن بۆ زوو بەزاوا بوون و جوت بوون، چاوەڕوان نەكردن و نەكردنی قسەی خۆش و پێشەكیەكانی جووت بوون، دەبێتە هۆیەكی گاریگەری پچڕانی شیرازەی دوودڵ.

گەمە و یاری و ماچ کردن

- بەڵگە نەویستە ژن و مێرد وەك هەموو دوودڵی گونجاو، لێك ڕازی وادەخوازێ لەگەڵ یەکتری گەمەو یاری بکەن، یەکتری ماچ بکەن بە تایبەتی ماچی دەم و زمان مژین.

کە یەکتری ماچ دەکەن، نابێ هیچ کامێك لە بوك و زاوا سیرو پیازو کەوەرو... ئەو شتانەیان خواردبێت، کە بۆنی ناخۆشی لێ دێت بەتایبەتی جگەرە.

پێغەمبەرﷺ دەفەرموێ: (کل شيء ليس من ذکر الله لهو لعب الا ان يکون اربعة: ملاعبة الرجل امرأته، وتأديب الرجل فرسه، ومشي الرجل بين الغرضين وتعليم الرجل السباحة)[٢].

٢ - نسائی بە (صحیح)ی ڕیوایەتی کردووە.

چەند ڕێنموییەك بۆ بوك و زاوا

لەم فەرمودەیەدا، پێغەمبەری خوداﷺ یەك لەو کارانەی، کە بەلەهو یاری و گاڵتەو گەپی دانانێ بریتییە، لەگەمەکردنی پیاو لەگەڵ خێزانەکەی.

- یەکێك لەزانایان دەڵێ: پێویستە لە یەکەم ساتی دەست پێکردنی جووت بوون، گەمە و یاری و جنس بزواندن لە نێوان ژن و مێردا هەبێ، چونکە نەبوونی وتەی شیرین و گەمە و دەست بازی، دڵی توند دەکات و ئازاری دەروونی پێ دەگات.

جا یاری کردن لەگەڵ خێزان، هونەرێکی گرنگی ئەو پەڕی خۆشی و چێژ وەرگرتنە.

هەروەها یەکێ لە زانا پسپۆڕەکانی جنس دەڵێ: گەمە و گاڵتە لە نێوان ژن و مێرد گرنگیەکی کاریگەری هەیە لەسەر پەیوەندیەکانی جنسدا، کە پشت گوێ خراوە.

زۆر له پیاوان ئەوەیان کردۆته خوو ڕەفتار، کەوا له دوای جووت بووندا پشت له ژنەکەی دەکات، ئەوەش نیشانەی نەفامی و گێلی یه.

دیاره ئافرەتەکەش لەو کاتەدا دەست به دابەزینی لەزەتی جنس دەکات و، بێ بەش دەبێت له گەورەترین سۆز و عاتیفه و خۆشی و نەشئەو چێژ وەرگرتن.

- بەڵگه نەویسته ئافرەت وەك پیاو، خاوەن نەفس و جنسه و، پیاو چۆن ئەگاته خۆشی و لەززەت، ئەویش بەهەمان شێوە دەگاتە خۆشی و لەزەتی جنسی.

ئافرەت حەزدەکات تا کۆتایی ساتی تێر بوونی جنسی، مێردەکەی له گەڵ بێ و پشتی لێ نەکات.

وەك پێغەمبەر ﷺ فەرمویەتی: (اذا جامع احدكم اهله فليصدقها... ثم اذا قضى

حاجته قبل ان تقضى حاجتها فلا يعجلها حتى تقضى حاجتها)

واتە: گەر کەسێك له ئێوە چوە لای خێزانەکەی بۆ جووت بوون، حەق و مافی خۆی بداتێ... پاشان گەر پیاوەکە پێویستی جنسیه کەی تێر بوو، با پەله نەکات لەوەی، که لەسەری هەڵسێ، بەڵکو دەبێت چاوەنوارِ بکات، تا خێزانەکەی پێویستی جنسیەکەی تێر دەبێ.

- گەمەو یاری وگاڵته کردنی پیاو لەگەڵ ژنەکەی، گرنگترین ئەو مەسلانەیه، که زانایانی فەلسەفەی زاوزێ له چەرخی ئێستا دا بایەخیان پێداوە.

ئیسلامیش پێش ئەوان به چوارده سەده ئەمەی پێش بین کردووە، ئەمەش بۆ ئەوەی نەشارەزا و بێ ئاگا نەبن بەو هۆیانەی دەبنه مایەی بەختیاری ژن و مێرد، هەروا

تاخۆشەویستی گەرم و چەسپاو بکات لای ژن.

- جابری کوڕی عبدالله دەڵێ: (نهی رسول اللهﷺ عن المواقعة قبل الملاعبة)

واته: پێغەمبەری خوداﷺ قەدەغەی کردووە ژن و مێرد جووت بن، گەر پێشتر یاری و گاڵتەیان لەگەڵ یەك نەکردبێ و یەکتریان ماچ نەکردبێ.

- دکتۆر محمد بن الشریف که مامۆستای تەفسیر و علومی قورئانه له جامیعەی ئەزهەرو سەنعاء دەڵێ: ماچ کردنی ژن و مێرد له کاتی چوونەدەر و هاتنەوەی ماڵ، زادەی بیری شارستانیەتی ئێستا نیه، هەروا له داب و نەریتی عەرەبەکانیشەوە هەڵنه قوڵاوە، بەڵکو ئەمه ڕەفتاری ئیسلامه، کەوا زۆر له موسوڵمانانی پێشین، سوور بوون لەسەر ئەم ماچ کردنه.

به تایبەتیش وای داناوه که به ماچ کردن نه ڕۆژو و به تاڵ ئەبێتەوه، نه دەست نوێژ ئەشکێ، وەك خاتوو عائیشه رضي الله عنها گوتویەتی: (کان رسول اللهﷺ ینال مني القبلة بعد الوضوء ثم لایعید الوضوء) هەروەها ئوم سەلەمەی خێزانی پێغەمبەرﷺ گوتویەتی: (انه کان یقبلها وهو صائم ثم لایفطر و لایجدد وضوءا)[4].

لەبەر ئەوه بۆ بتەو کردن و قوڵکردنی پەیوەندی نێوان ژن و مێرد، پێویسته ئەو کاتەی پیاو دەچێته ماڵەوه ژنەکەی ماچ بکات، تا زیاتر لەگەڵ یەکتری بتوێنەوه و هەمیشه ئەو خۆشەویستیه بەدیار بخەن.

جا بۆ برە و دان بە مەسەلەی دەست بازی ماچ کردنی ژن و مێرد، بەتایبەتی (بوك و زاوا) فەرمودەیەکی پێغەمبەری خوداﷺ دەکەینه پاڵ پشت و هێزدان بەم

---

٤ - (الاسلام والحیاة الجنسیة).

ڕەفتارە، جابر دەڵێ: پێغەمبەری خودا ﷺ پێی فەرمووم: ژنت مارە کردووە، یان کچ؟ جابر دەڵێ: وتم بێوەژنم مارە کردووە، پێغەمبەر ﷺ فەرمووی: (مالك والعذاري ولعابها) واتە: بۆ کچت نەهێنا تا گەمەو یاری لەگەڵ بکەیت و لیکی بمژیت، جابر وتی: ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ! عبدالله (حەوت، یان نۆکچی بە جێ هێشتووە، بۆیە ئەمەم مارە کردوو، تا هەڵسم بە پێ گەیاندن و گەورەکردنیان و پەروەردەکردنیان.

جابر دەڵێ: پێغەمبەر ﷺ دوعای بە خێری بۆ کردم)[5].

لە ڕیوایەتێکی موسلیم داهاتووە، کە فەرموویەتی: (فهلا جارية تلاعبها وتلاعبك!) واتە: کچێکت هێنابە کە

[5] - رواه الخمسة (صحيح).

گەمەی لە گەڵ بکەیت و گەمەت لە گەڵدا بکات.

یان فەرموویەتی: (تضا حكها وتضاحك) واتە: بە پێکەنینی بێنی و بە پێکەنینت بێنێ.

ئەم فەرموودەیە: (مالك والعذاري ولعابها ؟!) ئاڕاستەی موسڵمانانی کردووە کەنە تەکنە لۆجیا هەبووە و نەزانستەکان پەیان پێ بردووە، نە ئەوروپای بە ناو پێشکەوتوو خواز پێ زانیوە.

- خاوەنی کتێبی (التاج الجامع الاصول) دەڵێ: بە هێمنی و لە سەر خۆیی مامەڵە و ڕەفتاری پیاو لەگەڵ خێزانەکەی و ئارامگرتن لە کاتی جووت بوون، تا ئەو کاتەی ئافرەتەکەش ئەگاتە نەشئەو خۆشی، ئائەمەیان بە پێویستی دائەنرێ.

هەروەها گاڵتە و گەمەو یاری کردنیش لەگەڵ خێزاندا، پێویستیەکی خۆشەویستی نێو یەکتریە.

ئەوەی مەسەلەی زمان مژین و دەم ماچ کردنی ژن و مێرد بە هێزتر و بتەو تر دەکات ئەوەیە، کە لە (صیدالخاطر)ی ئیبن جەوزی هاتووە، کە پێغەمبەر ﷺ خاتوو عائیشەی ماچ دەکردو زمانی دەمژی.

• زاوای سەنگین

ئەوەشت لە یاد نەچێت لە کاتی ماچ کردن و گەمەو یاری لەگەڵ خێزانەکەت دا، یاری بە میتکە (بظر) بکەی چونکە (بظر) خاڵی مەرکەزی بزواندن و وروژاندنی جنسی ئافرەتە.

جا بابزانین (بظر) چی یە؟

گۆڤاری (طبیبك)ـە لێکۆڵینەوەیەکی ئامادە کردووە لە ژێر ناو نیشانی (زناد الارتعاش عند المرأة) کە مەبەستی (بظر) ئەو پارچە شەفرە گەورەیە، کە بەفەرجی ئافرەت وەیە و بە هۆی ئەوەوە لەزەت و خۆشی جنسی وەردەگرێت و وەك زەکەری پیاو وایە لە لەززەت و چێژ وەرگرتندا.

میتکە پێکهاتووە لە تۆڕێك مولولەی خوێن، کە زۆر وردە و، بەدەست لێدان ئارەزووی جنسی ئافرەت دەبزوێنێ و پێی دەگاتە نەشئەو خۆشی.

هەروا (بظر) ئەندامێکی لەزەت وەرگری جنسی ئافرەتە، کە بە هەستیار ترین شوێنی چێژ وەرگر و ور و ژاندنە، کە بە کەمترین دەست لێدان زۆرترین هەستی چێژ وەرگرتن بە دەست دێنێ.

بە تایبەتی گەر دەست لێدانەکە بەنەرمی و لەسەر خۆبێ.

(بظر) گرنگیەکی هیە، کە ئەویش گونجاندن و هاوسەنگی جنسی لای ژن و پیاو ڕادەگرێ، کە دەبێتە خۆش بەختی ژن و مێرد.

لە هەمان گۆڤاری (طبیبك)ـە دا لەم بارەیەوە دەڵێ: جا کەزانرا و دەبێ هەموو پیاوێك زانیاری و شارەزایی تەواوی هەبێ، بە ڕۆڵی کاریگەری (میتکە) لە بزواندنی جنسی ئافرەتدا، هەروەها پێویستە پیاو لە کاتی گەمەو یاری کردن لەگەڵ ژنەکەیدا یاری بە(میتکە) بکات، زۆر لەو

ئافرەتانەش کە سروشتێکی ساغ و دروستیان هەیە، یاری کردن بە (میتکە) یان بە لاوە خۆشە، پێش جووت بوون و دوای جوت بوونیش.

چونکە یاری پێکردن لە دوای جووت بونیش، دەبێتە هۆی گەیاندنی ئافرەت، بە کامڵی و تەواوی لەزەت و خۆشی چێژی جووت بوون...

* * *

چۆنیەتی لادانی پەردەی کچێنی

- خوێنەری خۆشەویست زاوای ژیرو تێگەیشتوو! پێش ئەوەی چەند ڕێنماییەک بخەینە بەردەستی بە ڕێزت، سەبارەت بە چۆنیەتی لادانی پەردەی کچێنی بە مەبەستی پیادە و پەیڕەو کردنی، بە باش و پێویستی دەزانین، کە زانیاریەکی تەواو بخەینە بەردەست، دەربارەی شێوە و پێکهاتەی پەردەی کچێنی.

- پەردەی کچێنی: ئەم پەردەیە ناوەوەی فەرجی ئافرەتی داخستووە و دایپۆشیوە، کە شێوەکەی بازنەیی، یان هێلکەیی یە، بەڵام لەلای زۆربەی کچدا شێوەی هیلالی وەرگرتووە.

چەند ڕێنموییەک بۆ بوک و زاوا

ئەم پەردەیە بە تەواوی هەموو ناوەوەی فەرجی کچی دانە پۆشیوە، بەڵکو کونێکی تێدا ماوەتەوە، تا خوێنی حەیزی پێدا بڕوات.

- جا بە چوونە ژوورەوەی زەکەری پیاو، ئەم پەردەیە دەتەقێ و لا دەدرێ، وەك دڕان و تەقینی دەهۆڵ، گەر بە دارێك لێی بدرێ.

دەبینی پارچە دڕاوەکە وێك دێتەوە و دوو پارچەی لێ دروست دەبێت.

یەك بەلای ڕاست و ئەویتر بە لای چەپ.

ئەو خوێنەش کە بە کەمی دێتە دەر، چەند دڵۆپە و لە پێنج دڵۆپ زیاتر نیە، ڕەقی و توندی و نەرمی پەردەی کچ، دەگەڕێتەوە سەر بوونیەو لەشی کچەکە و، ئەو شوێن و ناوچەو ژینگەیەی، کە تێیدا دەژی.

هەروەها ئازاری لادانی پەردەکەش لەسەر قەبارە و ئەستوری پەردەکە و، شێوازی هەڵە لادانی پەردە دەوەستێ.

- توند و ڕەقی ئەم پەردەیەش بە تەمەنەوە پەیوەستە، تا تەمەن گەورەتربێت، پەردەکەش ڕەقتر دەبێت.

جا گەر کچ تەمەنی گەیشتە (٣٠)ساڵی و، هەر بە کچێتی مابێتەوە و شوی نەکردبێ، ئەوا پەردەکەی توندتر و ڕەقتر دەبێت.

دکتۆر (فريد ويك كهن) لە کتێبکەیدا (حياتنا الجنسيه) دا دەڵێ: سەبارەت بە لادانی پەردەی کچێنی، پێویستە ئاماژەی ئەوە بکرێ، کە زۆربەی پیاو (زاوا) لە شەوانی یەکەمی زاواییدا، ناتوانن ئەو پەردەیە لابدەن.

ئەمەش لەبەر دوو دڵی و قەلەق و ناکۆکی و نائارامی دەروونی، یان لەبەر توند و ڕەقی پەردەی ئافرەتەکە.

- لەبەر ئەوە پێویستە لەسەر هاوڕێی و خزمی بوك و زاوا، گرنگی نەدەن بە مەسەلەی لا نەبردنی پەردەی کچێنی لە یەکەم شەودا، هەروەها گوێ نەدەن بە قسە و قسە لۆك و گوتەو لۆمەکاری خەڵك.

گاڵتەش بە زاوا نەکەن و سەر زەنشتی نەکەن، چونکە سەر زەنشت کردنی زاوا، دەبێتە هۆی خاو بوونەوە و شلی زەکەری، کەئەمەش کارێکی خەتەر ناکە و سامناکە، هەڕەشە لە ژن و مێرد دەکات.

خاوبوونەوەی زەکەریش دوو جۆری هەیە: (ئەندامی و دەروونی) خاو بوونەوەی دەروونیی، پەیوەندارە بە حاڵەتی مێشکەوە.

دەتوانم بڵێم ئەو کەسەی لە ناخی دڵ و دەروونەوە، متمانە و باوەڕی وابێ، کە لەم

بوارەدا (لادانی پەردەی کچێنی) سەردەکەوێ، ئەوا بێگومان سەر کەوتو دەبێ و زاڵ دەبێ بەسەر ئەم حاڵەتە.

هەروەها دەڵێ: هەندێ کەس باسی داب و نەریتێکی خراپیان بۆ کردووم، کە لە هەندێ لادێکان پەیڕە و دەکرێ و بووەتە خویان، ئەویش ئەوەیە: گەر زاوا لە یەکەم شەودا نەیتوانی ئەم پەردەیە لادات و بە زاوا نەبێت، ئەوا هاوڕێکانی هەڵدەستن بە گاڵتە و یاری پێکردن و تۆمەتی خاوی و شلی زەکەری ئەدەنە پاڵ.

- کاتێکیش کوڕەکە بە زاوا بیێ، ئەوا تۆمەتی ئارەزوو هەڵسان دەدەنە پاڵ کچەکەوە و دەڵێن: گەر وانیە بۆچی لە یەکەم شەودا خۆیدا بە دەستەوە! جا ئەو کاتە لەبەر ئەم بیرو بۆ چوونە گەندەڵ و هەڵەیەی هاوڕێ و خزمانی، بوك نایەڵێ زاوا جووت بیێ، زاواش بۆ ئەوەی لە گاڵتە

کردنی هاوڕێکانی ڕزگار بێ، دەست دەکات بەلێدانی بوك.

ئەم داب و نەریتە و ڕەفتارەی باسکرا، کە زیاتر لە نێو چینی عەشایەر و تێ نەگەیشتوان بەر چاو و دیارە و، پەیڕەو دەکرێ، ڕەفتارێکی پیسی نێو کۆمەڵی نەفامیە و، ئیسلام هەردەم ئەم کارانە ڕەت ئەکاتەوە و بە کارێکی ناشارستانی لە قەڵەم دەدات.

- جا سەبارەت بە چۆنیەتی لابردنی پەردەی کچێنی، چەند خاڵێك دەخەینە ڕوو، کە پێویستە زاوا و بووکی مسوڵمانی ژیر و عاقڵ، لە سەر خۆیان بێننە دی و پیادەی بکەن.

١- بە قسە و وتەی شیرین و لاواندنەوە و پیا هەڵدان و کورت کردنەوەی ناوی خۆش و بەنەرمی ڕەفتار کردن لەگەڵ ئافرەتەکە، کۆسپ و تەگەرە لەبەردەم

لابردنی پەردەکە نامێنێ و، بە ئاسانی کارەکە جێبە جێ دەبێ.

٢- گەر لە دوای نەمانی پەردەی کچێنی، بەربوونی خوێن بەردەوام بوو، ئەو کاتە پێویستە ئافرەتەکە پشو بدات و بەحەساوەیی بمێنێتەوە و هەردوو ڕانی بۆ ماوەیەك پێکەوە بنوسێنێ و جووتی بکات، زاواش ئارام بگرێ و نەچێتە لای، تا خوێنەکەی دەوەستێ.

٣- لە سەر بوك پێویستە، کە دوای نەمان و لابردنی پەردەی کچێنیەکەی، گرنگی بە پاك و خاوێنی بدات و، مادەی پاك کەرەوە بە کاربێنێ، تا برینەکەی چاك دەبێتەوە.

٤- لەسەر زاوا پێویستە بۆ جووت بوون، مادەی ڕۆنی بە کاربێنێ و لە زەکەری بدات، وەك ڕۆنی (لین) کە لەبازاڕەکاندا دەست دەکەیت.

چەند ڕێنموییەك بۆ بوك و زاوا

ئەمەش بۆ ئەوەی لە کاتی دخول پێکردندا، ئافرەتەکە ئازاری پێ نەگات، و نەبادا دووچاری خوێن بەربوون (نزيف الدم) ببێت.

٥- گەر لە ڕۆژانی یەکەم و هەفتەی یەکەم ئەم پەردەیە لانە درا، یان بە زەحمەت لادەدرا، ئەو کاتە دەبێ هەردووکیان بچنە لای پزیشکو، ئەو خواردن و خواردنەوانە بخۆن و بخۆنەوە و مەوادی بە هێزکەر بە کاربێنن، کە پزیشك ئاماژەی بۆ دەکات.

وەك: گۆشت و قەرنابیت و هێلکە و برنج و ماسی و گێزەر و بیبەر و لیمۆ و پیاز و کەرەوز و مەعدەنۆس و نەعنا و سلق و قاچی مەڕ و گۆشتی باڵندە.

* * *

چۆنیەتی جووت بوون

پێش ئەوەی باسی چۆنیەتی جووت بوون بکەین، بە پێویستی دەزانین تیشك بخەینە سەر ئەم مەسەلەیە:

جووت بوون کردارێکی یەکجار حەساس و ناسکە و، پڕە لە سۆز و عاتیفە و خۆشەویستی.

پێویستە گشت لایەك ئەمە بزانێ، لە کاتی ئەنجام دانی ئەم کارە، بە بیستنی دەنگێك... هاوارێك... تەپەتەپێك، یان بزانێ، کە چاوەڕوانیانن و ئاگادارن بە مەسەلەکەیان، ئەو کاتە کاری جووت بوون و مەرامەکانی نایەتە دی و، زەکەری پیاوەکە لەوانەیە خاووشل ببێتەوە.

لەبەر ئەوە لەسەر گشت دایك و باوك و خوشك و برایەکی مسوڵمان پێویستە ئاگاداری ئەمە بن.

کاتێك بوك و زاوا ئەچنە ژووری بە یەك گەیشتن و خۆشی و شادی ڕەوشێکی ئارامیان بۆ فەراهەم بکەن و بە جێ یان بێڵن، بە هیچ شێوەیەك بەربووك چاوەنواڕیان نەکات، یا لە گەڵیان نەبێت، ئەم دیاریدەیە هەڵەیە بە زۆری لە نێو چینی عەشایەر و تێنە گەیشتو و بەربڵاوە، کە دەبێتە هۆی توڕە بوونی خوای گەورە.

چونکە لەو بەر بوکانە هەیانە، کە لەدرزی دەرگاوە، یان شوێنێکی ترەوە تەماشایان دەکەن و نهێنی ئەو شەوەیان دەزانێ و، لە وانەیە بڵاوی کاتەوە.

بەم کارەش بەر هەڕەشەی پێغەمبەری خوا ﷺ دەکەوێت، کە دەفەرموێ ئەو

کەسانەی نهێنی ژن و مێرد بڵاو دەکەنەوە لە ڕۆژی قیامەت بە خراپترین خەڵك (شرالناس) دادەنرێت.

هەروەها دایك و باوك... خزم و کەس، نابێ چاوەنواڕی ئەوەبن، کە یەکەم شەو، دەبێ شەوی بە زاوا بوون بێ، چونکە هەروەك پێشتر باسمان کرد، ئەو مەسەلەیە زۆر حەساس و دەقیقە نا ئارامی و دڵە ڕاو کێ و ناکۆکی نەفسی و نەخۆشی، کاردەکاتە سەر بە زاوا نەبوون، کە بەزاوانەبوون لەیەکەم شەو شتێکی زۆر ئاساییە و، تەنانەت واچاکە یەکەم شەو، شەوی یەکتر ناسین و دەربڕینی خۆشەویستی ڕەواندنەوەی ترس و لەرزی مەسەلەی بە یەك گەیشتن و جووت بوون بێت، تا ئافرەتەکە بە تەواوی ئامادەی دەردەبڕێ.

جا ئێستا دێینە سەر باسی چۆنیەتی جووت بوون و حاڵەتەکانی: زاوای بە ڕێز و

مسوڵمان! لە دوای جێبەجێکردنی پێشەکیەکانی جووت بوون (ماچ و وتەی شیرین و یاری گەما کردن) و ئامادە بوون بۆ گەیشتن بە لەحزەی چێژ و خۆشی، ئەوا ئەو کاتە سونەتێکی پێویستە بڵێی (بسم الله اللهم جنبنا الشیطان، وجنب الشیطان مارزقتنا)[٦]. واتە: بە ناوی خوا، خوایە خراپە کاری و شەیتانمان لێ دووربخەوە و ئەو مناڵەش، کە پێمانە دەبەخشی شەیتانی لێ دوور بخەرەوە.

جا پێغەمبەرﷺ دەفەرموێ: (فان قضى الله بينهما لم يضرالشيطان ابدا)[٧]. واتە: گەر ژن و مێرد لە کاتی جووتبوندا ئەم دوعایەیان خوێند، ئەوا گەر خوای گەورە مناڵی پێدان بە هۆی ئەم جوت بوونە، ئەوا

٦ - بوخاری ڕیوایەتی کردووە،

٧ - بوخاری و غەیری ئەویش ڕیوایەتیان کردووە،

هەرگیز شەیتان ناتوانێ زەر و زیان بە منداڵە کە بگەیەنێ.

بۆ چۆنیەتی جووت بوون دوو حاڵەت هەیە، وەك کتێبی (حیاتنا الجنسية بتصرف) باس دەکات:

<u>یەکەم:</u> ئافرەتەکە لەسەر پشت پاڵ بکەوێ و هەردوو ڕانی بکاتەوە، بەرزی کاتەوە بەمەش هەردو شەفرەی بچوکی فەرجی ئافرەتەکە دەکرێتەو و دخول پێکردنی ئاسان دەبێ، ئەم جۆرە حاڵەتە حاڵەتی نوێیە.

<u>دووەم:</u> پیاوەکە لەسەر پشت پاڵ بکەوێ و ئافرەتەکە بچێتە سەر زەکەری پیاوەکە و، لەسەر خۆو بە هێدی لەسەر خۆیی وردە وردە دەست بە جوڵە جوڵ بکات، جا بەو شێوەیە زەکەری پیاوەکە بە هێدی و دەقیقی دەچێتە ناوەوە.

ئەم جۆرە حاڵەتە مرۆڤی یەکەم جار بەکاری دەهێنا، وەك کە لە نوسین و وێنەکانی کۆن ئەمە بە دەردەخەن، ئەم حاڵەتەش بۆئەو کەسانە باشە کە شەکەت و ماندوون.

لە هەردوو حاڵەتەکەدا چاك وایە هۆکاری ساف و لوسی بۆ بەکاربهێنرێت.

وەك جۆرەکانی کرێم و وازەلین و شتی دیکە، تا دخول پێکردنەکە بە ئازار نەبێت و ئاسان بێت.

- هەروەها چاك وایە دوای دخول پێکردن و لادانی پەردەی کچێنی پەلە نەکرێت، بەڵکو پشو بدرێت و دەست بە جێ پیاو داوای جووت بوونی تر نەکات، بە لایەنی کەمەوە تا(٦) سەعات دواتر پش و بدرێت.

- هەروا بۆ ئارام بوونەوە و ڕەواندنەوەی ئەو ترس و بیمەی کە لەلای ئافرەتەکە دروست کرابوو.

* * *

• لە کۆتاییدا

ئەوەی لەم لاپەڕانەدا چەند ڕێنموییی و زانیاریەك باس کرا، زیاتر تایبەت بوو بە ئەرك و ڕەفتاری پیاو.

بەڵام بابە کورتی ڕۆڵی گرنگی ژن باس بکەین.

لە کتێبی (تحفة العروس)دا لا پەڕە(٤٢٩)سەبارەت بە ڕۆلی ژن هاتوە دەڵێ: ژن (الزوجة) ڕۆڵ و دەورێکی هەرە گرنگی هەیە، بۆ بەختیار کردنی مێردەکەی و بۆ پاراستنی پیاوەکەی لەو شتانەی، کە دەبنە هۆی سەرنج ڕاکێشان و لەخشتە بردنی لە دەرەوەی ماڵ دا... ئافرەتی لێزان و کارامە و لێهاتوو ئەو ئافرەتەیە، کە بە هۆی خۆ جوانکردن و ڕازاندنەوەی بۆ مێردەکەی، ناهێڵێ ئافرەتی کۆڵۆن لەبەر و تەنورە تا سەر چۆك هەڵکرد و پانتۆڵ تەسك بەدی لەبەر و

سینگ ڕوت، سەرنجی مێردی ڕابکێشێ و فریوی بدات و توشی لادانی بکات.

واتە بە لێزانی و کارامەیی خۆی، قەرەبووی ئەم هەموو ئیغرا کردنانەی لەدەرەوە هەیە بۆ مێردەکەی دەکاتەوە ئەویش بە لە بەر کردنی ئەم جلانە بۆی لەماڵەوەدا کە، ئەم شەرعیانە هەڵدەستێ و ناهێلێ مێردەکەی توش بیێ و هەڵخلیسکێ.

دیارە ئەوەش پاداشتێکی گەورەی هەیە و پاڵپشتێکی گەورەشە بۆ دروست کردنی داوێن پاکی و پتەو کردنی نێوانیان.

هەروەها ژنی سەر فراز و سەر کەوتوو ئەو هاوسەرەیە کەوا مێردەکەی چی پێ خۆشە و حەزی لێ یە بۆی لەبەر بکات و بی پۆشێ، لە جل و بەرگ و ڕەنگ و جل و بەرگی ناوەوە (الملابس الداخلية)دا.

هەروەها چ ڕازاندنەوەیەکی پێ خۆشە خۆی بەو شێوەیە بڕازێنێتەوە.

ئافرەت و هاوسەری سەر لە خۆ تێکدەر و بەد بەخت ئەو ژنەیە، کە خۆی بۆ مێردەکەی جوان ناکات و خۆشی فەرامۆش (إهمال) دەکات.

تەنانەت لە کاتی گەڕانەوەی مێردەکەی بە جل و بەرگی چێشت لێنان و بۆنی چێشتاوی قژی ئالۆز، پێشوازی لە مێردەکەی دەکات.

ئەم جۆرە ڕەفتارەش دەبێتە هۆی گوێ پێ نەدانی پیاوەکە بە ژنەکەیەوە، هەرچەند جوان بێت، ناچار دەبێت چاو بگێڕێ بۆ ئافرەتێکی تر جا ئامۆژگاری ژن دەکەین، کەخۆی بۆ مێردەکەی جوان بکات و بڕازێنێتەوە و گرنگی پێ بدات و، لە کاتی گەڕانەوەی مێردەکەی بۆ ماڵەوە سکاڵای چەقاوەسوویی و بزۆزی مناڵەکانی لەلا

نەکات، هەوڵ بدات حەوانەوەی بۆ فەراهەم بکات و بە نازی ژنانەی خۆی، خۆشەویستی بۆ دەربڕی و ماندوێتی بڕەوێنێتەوە هەروا کەشێکی ئارام و خۆشی بۆ بڕەخسێنی، وەك داگیرسانی ڕوناکی هێدی کەرەوەی مێشك و، نەهێلانی دەنگە دەنگی منداڵەکانی، بڵاوکردنەوەی بۆنی خۆش بە ماڵداو، ئامادەکردنی ئەو چێشتەی ئەو حەزی لێ دەکات و بۆی بکات بە(مفاجاە).

بۆ بەردەوامی گەشەی پەیوەندی جنسی پێویستە، (فەرجی) پاك و خاوێن ڕابگری و بۆنی خۆشی پیا بکات.

بۆ کرداری جووت بوون ژوورەکەی بۆنخۆش بکات، کاتێکیش مێردەکەی ماچی دەکات با ئەویش ماچی بکات.

* * *

چەند ڕێنموییەك بۆ بوك و زاوا

- **تێبینی**

بوك و زاوای مسوڵمان، خوێنەری ئازیز:

لەوانەیە بە لاتەوە شتێکی زۆر نامۆ و سەیربێ، کە بێ پەروا بە ڕاشکاوی باسی مەسەلەی جنسی کراوە، لەوانەشە گلەییەکی زۆریش بکەن.

• بەڕێزینە!

من لە ژێر تیشکی فەرموودە پیرۆزەکانی پێغەمبەر ﷺ و وتەی زانایان، هەڵم هێنجاوە و باسم کردووە خوای گەورە و پێغەمبەری ئازیز و هاوەڵە بەڕێزەکانیش، ئەم مەسەلەیان زۆر بە ئاشکرا و بە ڕاشکاوی بە مسوڵمانانیان گەیاندووە، تا مرۆڤی مسوڵمان، بە عیفەت و داوێن پاکی و بە ئەدەبەوە فێری پەروەردەی جنسی بێ و، بەدروستی ئەو مومارەسەیە ئەنجام بدات و توشی لادان نەبێت.

سەرچاوەکان

١- (تحفة العروس او الزواج الاسلامی السعید) چاپی چوار - محمود مهدي الاستنابولی.

٢- (الاسلام والحیاة الجنسیة) دکتور محمود بن الشریف.

٣- (الرجل والمراة فی الاسلام) ل ٢٦٨.

٤- (الجنس فی حیاة کل انسان) دکتور عبدالحسن بیرم.

ناوەرۆك

لاپەڕە	سەرە باس	ژمارە

ئەم نامیلکەیە ..

* سەرەتای بەیەکگەیشتن و چۆنیەتی دروست بوونی خۆشەویستی لەنێوان ژن و مێرد روون دەکاتەوە.

* باسی سوننەتەکان و رێگا شەرعیەکانی ژوانی یەکەم دەکات.

* باسی ئەو ئاکارانە دەکات کە پێویستە بووک و زاوا بەرامبەر بەیەک ئەنجامی بدەن.

بڵاوکراوەی کتێبخانەی
حاجی قادری کۆیی
بۆ فرۆشتن و چاپکردن و بڵاوکردنەوە
٠٦٦ ٢٢٣٣٨٦٨
عێراق - کوردستان - هەولێر

نرخ 1500 دینارە